

Forfatter: Baggesen, Jens

Titel: Udrag fra Labyrinten

Citation: Baggesen, Jens: "Labyrinten eller Reise gennem Tydskland, Schweitz og Frankrig", i Baggesen, Jens: *Labyrinten eller Reise gennem Tydskland, Schweitz og Frankrig*, udg. af TORBEN BROSTRØM , Gyldendal, 1971), s. 211. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-baggesen06-shoot-idm139952569483600/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Labyrinten eller Reise gennem Tydskland, Schweitz og Frankrig

ligt, at man kan føreene sig om, at nægte en Samling af Jordbeboere, paa Grund af deres særegne Religion, den første af alle Rettigheder, den naturligste af alle Eiendomme.

Til Europas Vanære, til Skiændsel for Europas uværdige geistlige og verdslige Bestyrere – er det virkelig. Man har i egentligste Forstand udstødt et heelt Folk af det borgerlige Selskab, berøvet det de Friheder og Rettigheder, Gud og Naturen gav det, med Vold og med List frarevet og frastaaet det sin politiske Perfectibilitet, og nødt det med diævelsk Gruesomhed til at blive staaende paa den Trappe, det stod paa for over tusinde Aar siden – paa den samme Trappe? hvad siger jeg – nedstødt det endnu dybere; thi Jødernes Forfatning var dengang ulignelig bedre end nu; de Romerske Tyranner, selv *Jerusalems Forstyrer* drev ikke Gruesomheden saa vidt, som vore christelige Præster, Propheter og Konger. Hine fordærvede dog kun deres Legemer; men disse synes at have sammensvoret sig, for at fordærve deres Legemer og Siæle tillige.

Forbandede være – ikke de *hellige Kirkefædre*; – thi de vidste vel saa lidt, som Jøderne, da de korsfæstede *Christus*, hvad de gjorde; men deres *hellige Prædikener, Fortolkninger og Forestillinger*, hvorved de formaaede de sidste Romerske Keiserlinger til det ligesaa upolitiske, som umoralske Skridt, at sønderrive alle de Baand, der bandt det jødiske Folk til Selskabet, for desto smerteligere at lade det føle dets tungeste Lænker! og tre Gange forbandet være den geistlige Magt og verdslige Vælde; som i vore lysere Dage endnu gjør sig skyldig i en saa helvedmørk Uretfærdighed!

„Men Jøderne er et saa fordærvet, saa nedrigt og foragteligt Folk – at man ligesaalidt tør afløse dets Lænker, som friegive Galleyslaver. Det har tabt saa aldeles al Dyd, at det i ingen Republik – saa aldeles al Følelse af Ære, at det i intet Monarkie kan indlemmes paa lige Vilkaar med andre Borgere eller Undersaatter.“

Jeg veed ikke om Behandlingen oprører mere, eller denne Forsvarsgrund derfor; saa voldsomt et Indtryk den første gjør paa Hiertet, lige saa voldsomt gjør denne det paa Forstanden. Egentlig er det, at undskylde een Forbrydelse med en anden; aleregentligst, at forsvare den mindre med den større, den væsent-

ligste. Nero stak selv Ild paa Rom, siger man, for at have den Førnøielse at afstraffe de Christne derfor. Jeg veed kun een Gruesomhed, som havde været større: hvis Nero havde virkelig formaact de Christne til at gjøre det.

Et Under er det, og maaskee det største, sikkerlig det længste, Historien opviser, at den jødiske Nation, trods saa mangfoldige og mangehaande Forfølgelser, Babyloniske, Egyptiske og Europæiske Mishandlinger, endnu har saa megen *physisk Existenz*; men et større Under, et Under, som ingen Historie kan opvise, vilde det være, hvis dens *moraliske Existenz* var betydeligere end den virkelig er, hvis den ikke, efter at være udelukket fra alt hvad der udvikler og uddanner Humaniteten hos andre Nationer, og overladt allene til det, der qvæler den, var *jordærvet*.

De syvtusinde Israeliters Tilstand her i Frankfurt er i det lille et temmeligt nøiagtigt Billede paa hele Folkets Existenz i Europa. Man kan i denne mørke, trange, smudsige, stinkende, saa got som overalt tilspærrede Peer Madsens Gang, de beboe, studere hele Nationens Statistik. Hvo der, trods alle Puf, Snyderier og Ækkelheder, efter at have gennemvandreth den, ikke ynkes over disse sine syvtusinde undertrykte og sammentrykte Brødre – og hvo der af dette Lillebillede ikke røres til Medlidenhed med alle de andres, under en meer eller mindre gyselig Skjæbne sukkendes Forfatning, ham feiler sikkerlig noget enten i Hovedet eller Hiertet. Ulyksalige Offere for Dumhed og Grusomhed, for Overtroe og Despotismus, for Europas *Maximum Insipientiae!** hvis I og havde udplyndret mig indtil Skiorten – selv *nøgen* havde jeg ynket Eder!

Hvad dog en med vor Historie aldeles ubekendt, for Europas Skikke aldeles fremmed Jordborger, et i det mindste fra vore Fordomme aldeles frit Menneske – en naturopdraget *Huron*, *Peruaner* eller *Peluaner* vilde dømmе, naar han hørte:

At et Folk, som *den Gud*, *Europæerne selv dyrke*, efter Europæernes egen Meening, fra Folkenes Begyndelse af tog i sin egen besynderlige Beskyttelse, selv gav Love, selv bestyrede, selv i Aartusinde med en Faders besynderlige Omhue bevarede gennem alle Farer, som sine meest elskede Børn –

* Andre kalde det *Minimum Sapientiae*.